

**SPRAWOZDANIE Z EFEKTÓW PRACY
ORGANIZATORA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ
W ROKU 2021.**

Na Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Powiecie Świebodzińskim zostało wyznaczone Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie – Zarządzenie Nr 30/11 Starosty Świebodzińskiego z dnia 29 listopada 2011r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Świebodzińskim.

Uchwałą Nr 413/2021 Zarządu Powiatu Świebodzińskiego z dnia 29 listopada 2021r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie został uchwalony Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie zgodnie, z którym w strukturze organizacyjnej Centrum wyodrębniono zespół ds. pieczy zastępczej. W posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny dziecka biorą udział: koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, rodzice zastępczy, rodzice biologiczni, pracownicy socjalni/asystenci rodziny ośrodków pomocy społecznej, psycholog, pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele ośrodków adopcyjnych.

W ciągu 2021 na stanowisku koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej było zatrudnionych 7 osób (z tego 1 osoba zrezygnowała z pracy, 1 osoba przebywała na urlopie wychowawczym). Na dzień 31 grudnia 2021r. na terenie Powiatu Świebodzińskiego funkcjonowały 63 rodziny zastępcze, które objęły opieką i wychowaniem 92 dzieci. W czasie całego roku koordynatorzy objęli opieką 72 rodziny zastępcze, w których przebywało 110 dzieci i osób pełnoletnich (art. 37 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). Należy podkreślić, że liczba 110 obejmuje wszystkie dzieci znajdujące się w pieczy zastępczej, również te, które zmieniały pogotowia rodzinne lub przechodziły z pogotowi rodzinnych do zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych (wykazywane są pojedynczo).

Zgodnie z art. 76 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej wypełnia następujące zadania:

1. Prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W ramach pracy koordynatorów byli przyjmowani kandydaci do pełnienia funkcji rodziny zastępczej - zostało złożonych w tym zakresie 7 wniosków o zakwalifikowanie do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Ponadto koordynatorzy przeprowadzali rozmowy mające na celu przekazanie informacji o spełnianiu warunków do pełnienia funkcji rodziny zastępczej dla osób mających dzieci umieszczone w rodzinach.

2. Kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych

zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.

W roku 2021 odbyły się 2 posiedzenia komisji kwalifikacyjnej dla 3 kandydatów (2 rodziny) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W zakresie pracy komisji kwalifikacyjnej zostały wydane 3 zaświadczenia kwalifikacyjne (dla 3 osób – 2 rodziny). Zakwalifikowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej poprzedzone jest przeprowadzaniem wywiadu pedagogicznego, badań psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7 *** *art.42 ust.7 – okoliczności, o których mowa w ust. 1-3 ustala się na podstawie przeprowadzonej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej (ust. 1-3 określa warunki podstawowe do pełnienia rodziny zastępczej – zdrowotne, niekaralność, stały dochód itp.).*

3. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W roku 2021 zostało zorganizowane szkolenie dla kandydatów na niezawodową rodzinę zastępczą dla 3 kandydatów przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej w Świebodzinie. 3 kandydatów na niezawodową rodzinę zastępczą zostało przeszkolonych przez inne instytucje uprawnione do tego.

3a. zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka;

4. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego

Brak wniosków osób chętnych w tym zakresie.

5. Zapewnienie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby.

Organizator informuje funkcjonujące rodziny zastępcze o możliwości podnoszenia kompetencji wychowawczych przez udział w szkoleniach i warsztatach. Zorganizowano warsztaty dla funkcjonujących rodzin zastępczych dot. wypalenia zawodowego prowadzone przez psychologa zatrudnionego w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie.

6. Zapewnienie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych.

W powiecie świebodzińskim funkcjonuje nieformalna grupa wsparcia zawodowych rodzin zastępczych. Jego członkowie mają możliwość spotkań na terenie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie, a także spotykają się na gruncie prywatnym. W roku 2021 było to utrudnione przez pandemię.

7. Organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy

Nie ma zgłoszeń w tym zakresie.

8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi.

Organizator współpracuje w zakresie realizowanych zadań z ośrodkami pomocy społecznej, na terenie, których zamieszkują rodzice biologiczni dzieci przebywających w pieczy zastępczej z terenu powiatu świebodzińskiego w zakresie uzyskiwania informacji o funkcjonowaniu osób w środowisku oraz ustalania zasad kontaktowania się z dzieckiem przebywającym w rodzinie zastępczej. Zatem współpraca z ośrodkami nie ogranicza się jedynie do gmin znajdujących się na terenie powiatu świebodzińskiego. Pracownicy Ośrodków Pomocy Społecznej są zapraszani do udziału w posiedzeniach zespołów kwalifikacyjnych ds. oceny sytuacji dziecka i ustalenia zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej. Organizator utrzymuje stały kontakt ze szkołami w zakresie określenia funkcjonowania dziecka w szkole - opinie szkolne oraz utrzymuje stały kontakt z pedagogami szkolnymi w zakresie ustalenia drogi pomocy dziecku mającemu problemy z nauką oraz stwarzającemu trudności wychowawcze. Organizator zwraca się do lekarzy rodzinnych, którzy obejmują opieką zdrowotną dzieci z rodzin zastępczych o wydanie zaświadczeń o stanie zdrowia dziecka, ustalenia dalszego procesu leczenia oraz jakości kontaktów rodziców zastępczych z lekarzem rodzinnym. W powyższym zakresie zbierane dane są niezbędne do podjęcia decyzji o zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej. Organizator współpracuje z sądami i służbą kuratorską przekazując informację o bieżącej sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej oraz w zakresie konieczności wzmocnienia sprawowanego nadzoru nad rodziną zastępczą.

9. Prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze z terenu powiatu świebodzińskiego są objęte pomocą i wsparciem psychologa. W 2021 roku poradnictwem i terapią zostało objętych 97 osób i zostało udzielonych 162 porady rodzinom. Psycholog przeprowadził także 5 terapii.

10. Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego

Nie zostały zgłoszone potrzeby. Ponadto rodzinom zastępczym na bieżąco udzielane są informacje w zakresie przepisów ustaw.

11. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2021r. odbywały się posiedzenia zespołów kwalifikacyjnych dla rodzin zastępczych dotyczących oceny sytuacji dziecka w rodzinie zastępczej – ustawa nakłada obowiązek dokonywania ocen sytuacji dzieci co 6 m-cy, a dzieci poniżej 3 rż. – co 3 m-ce. W zakresie pracy zespołu kwalifikacyjnego opracowane zostały opinie dotyczące zasadności dalszego

pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, które zostały przekazane do Sądu Rejonowego w Świebodzinie. Podczas zespołów dokonano oceny rodzin zastępczych zgodnie z ustawą.

12. Prowadzenie działalności diagnostyczno – konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wsparcie psychologiczno – pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczę.

Organizator w zakresie prowadzenia działalności diagnostyczno – konsultacyjnej jest gotowy do pozyskiwania i kwalifikowania osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Organizator widzi potrzebę odpowiedniego przygotowania i utrzymania wysokiego poziomu kompetencji rodzin zastępczych. Ponadto PCPR zatrudniał w 2021 roku psychologa, który wspierał rodziny zastępcze w związku z występującymi problemami w rodzinie. Wsparciem psychologicznym oraz pracą koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej są objęte rodziny zastępcze oraz rodzice biologiczni dzieci przebywających w pieczy zastępczej w ramach zgłaszanych potrzeb.

13. Przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka *** *art.42 ust.7 – okoliczności o których mowa w ust. 1-3 ustala się na podstawie przeprowadzonej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej (ust. 1-3 określa warunki podstawowe do pełnienia rodziny zastępczej – zdrowotne, niekaralność, stały dochód itp.)*

W 2021 roku wobec wszystkich kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej oraz wobec funkcjonujących rodzin zastępczych zostały przeprowadzone badania psychologiczne i zostały wydane opinie w tym zakresie. Analiza, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (**** art.42 ust.7 – okoliczności o których mowa w ust. 1-3 ustala się na podstawie przeprowadzonej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej; ust. 1-3 określa warunki podstawowe do pełnienia rodziny zastępczej – zdrowotne, niekaralność, stały dochód itp.)*) została przeprowadzona wobec wszystkich rodzin zgłaszających gotowość do przyjęcia do swojej rodziny zastępczej dziecka.

14. Zapewnienie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.

W 2021 roku z poradnictwa i wsparcia psychologa oraz koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej skorzystały wszystkie rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe objęte pracą Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

14a. zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji

Koordynatorzy wzięli udział w organizowanych szkoleniach podnoszących ich kompetencje w formie on line oraz stacjonarnie:

- „Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych”- cykl szkoleń on line;
- „Autyzm, zespół Aspergera, dzieci z nadpobudliwością psychoruchową”- stacjonarnie;
- „Depresja i zaburzenia odżywiania” – stacjonarnie.

15. Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

Zgodnie z art. 77 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do Ośrodka Adopcyjnego w Gorzowie Wlkp. zostało zgłoszonych 7 dzieci. 1 dziecko zostało przysposobione.

16. Organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku, gdy rodzina zastępcza lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku.

W 2021 roku wpłynęły 3 wnioski w zakresie organizowania opieki nad dzieckiem w postaci rodziny pomocowej w związku z zaplanowanym wypoczynkiem przez zawodową rodzinę zastępczą oraz sytuację losową. Ponadto w zawodowych rodzinach zastępczych w związku z przekroczeniem ustawowej liczby dzieci w rodzinie (powyżej 3 dzieci lub w szczególnie uzasadnionych przypadkach) zostały zatrudnione osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Podsumowanie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świebodzinie, jako Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zgodnie z zadaniami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej od 1 stycznia 2012r. obejmuje opieką i wsparciem wszystkie rodziny zastępcze z terenu powiatu świebodzińskiego. Pomimo gotowości do pozyskiwania kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej tut. Centrum boryka się od wielu lat z brakiem osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. To z kolei rodzi kolejny problem - braku możliwości zabezpieczenia potrzeb powiatu w zakresie udzielenia dziecku opuszczonemu pomocy w postaci zapewnienia opieki i wychowania w rodzinie zastępczej zwłaszcza zawodowej. Od 1 stycznia 2016r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej można umieszczać dzieci powyżej 10rż. co oznacza, że każde dziecko poniżej tego wieku musi znaleźć opiekę w rodzinnej pieczy zastępczej. Na dzień 31 grudnia 2021r. nie zostało wykonanych 7 postanowień sądu dotyczących umieszczenia 7 dzieci w zawodowych rodzinach zastępczych (jedno postanowienie na specjalistyczną zawodową rodzinę zastępczą). Wszystkie dzieci mają zapewnioną opiekę w rodzinach zastępczych, jednak nie zawsze typ rodziny zastępczej jest zgodny z postanowieniami Sądu Rejonowego w Świebodzinie. Ta trudna sytuacja dotyczy całego kraju, nie tylko powiatu świebodzińskiego, zatem pomimo podejmowanych działań zmierzających do zapewnienia opieki dzieciom w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów otrzymujemy odmowy przyjęcia dzieci. Wielorakość zgłaszanych potrzeb i trudności występujących w rodzinach wymaga przygotowania ze strony Organizatora oferty specjalistycznej pomocy, szczególnie psychologiczno - pedagogicznej. Zachodzi konieczność ścisłej współpracy z psychologiem ze względu na prowadzenie terapii dzieci i młodzieży czy dokonywanie okresowej oceny funkcjonowania rodziny zastępczej pod kątem predyspozycji osobowościowych i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Od 1 stycznia 2015r. zgodnie z zapisami ustawy

o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na jednego koordynatora nie może przypadać więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka (art.77 ust.4). obecnie z rodzinami zastępczymi i dziećmi pracuje 5 koordynatorów. Odpowiednio dobrana i przygotowana kadra będzie sprzyjała tworzeniu rozwojowi środowiska rodzinnej pieczy zastępczej w przyszłości.

DYREKTOR
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Świebodzinie
mgr Ludmiła Janik